گشت و گذاری تصویری در رم شهر با دفاع

نویسنده: مهرداد بهمنی

سه روز حضور در یادگار زاها حدید در رم یعنی موزهٔ هنر قرن 21 ایتالیا (Maxxi) در کنار فضاهای شهری سرزنده رم و همجواری با دوستان دغدغه مند میراث فرهنگی تجربه نادری بود که به همت نهادهای ایتالیایی رقم خورد.

عکس از: حامد عبائیان

معماران، مرمت کاران اشیاء و ابنیه، اهالی موزه، اساتید دانشگاه، بازآفرینان شهری، مهندسان ساختمان و... از تهران، شیراز، تبریز، اصفهان، کرمان، کاشان و ..... در کسوت خصوصی و دولتی در گفت ها و گاهی شنیدها، تجربه حامیان میراث ایتالیا را مرور کردند.

گفتگوهای چهره به چهره با همکاران ایتالیایی و بیش از آن چراغ های رابطه که بین خود دوستان ایرانی برافروخته شد از برکات این سفر کوتاه بود.

عکس از: معمارنت

عکس از: معمارنت

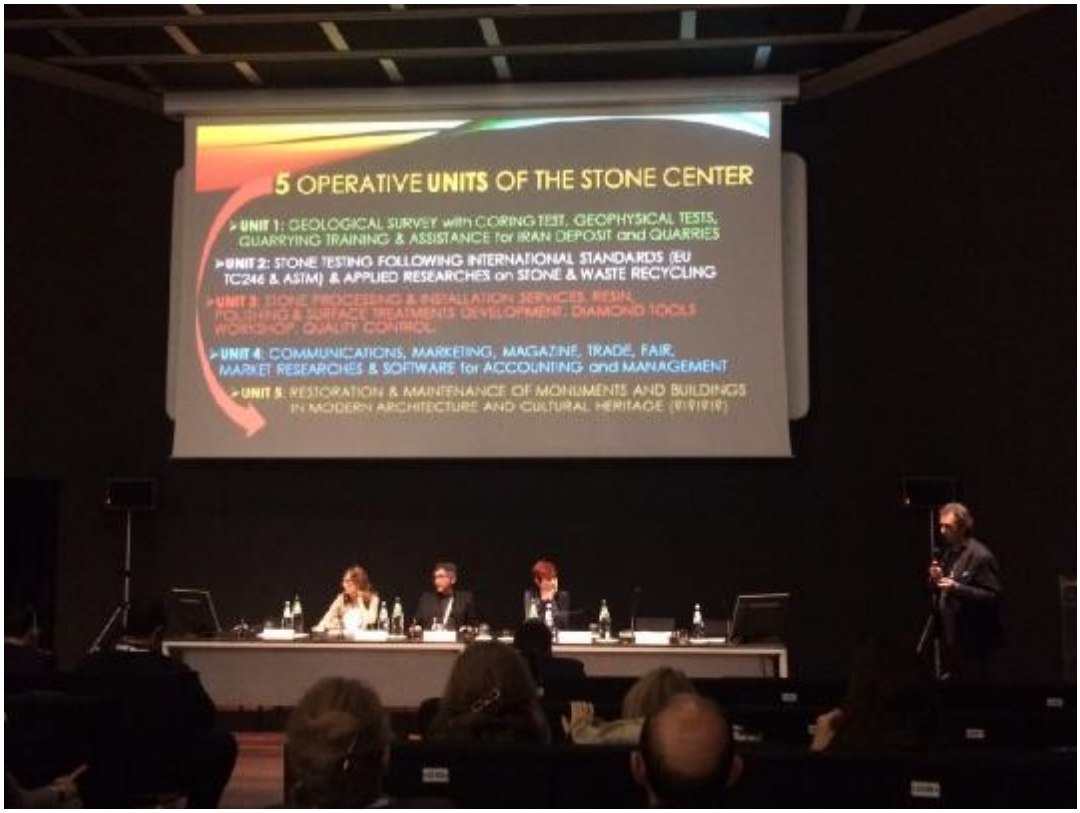

عکس از: معمارنت

عکس از: معمارنت

تجربه ایتالیایی ها در قالب **تعاونی های مرمت** و تجمع آنها در قالب تشکل **اتحادیه تعاونی های مرمت** به عنوان نهادی غیر دولتی که به مرمت و احیا بناها و محوطه ها می پردازد تجربه قابل تعمیمی بود. هرچند کار جمعی را همه سخت و دشوار می دانند اما بعضی داروها برای بیماری ناگزیر هستند. پیشرفت تکنیکی ابزار و ادوات، مستندسازی پروژه ها، مجموعهٔ نهادها و قوانین حقوقی برای حفاظت از میراث فرهنگی، تشکل های حرفه ای و صنفی و نگاه به اقتصاد فرهنگی قابل توجه بود.

در مجموع در ارائه تجربیات، به نظر دو گرایش قابل تشخیص بود. گرایشی فنی و تکنیکی که بر وجوه فنی در مرمت تأکید بیشتری داشت و گرایش دیگری که در عین رعایت مسائل فنی و تکنیکی بر جنبه های انسانی و هویتی میراث تأکید بیشتری داشت و میراث را حامل تاریخ می دانست و حتی در انستیتویی که برای سنگ مرمر تأسیس شده بود سنگ را به خاطر پایایی آن حامل میراث بشری می دانستند، که شنیدنی بود.

مستندسازی پروژه های پژوهشی، مرمتی و احیای بناها و محوطه های تاریخی از نقاط درخشان در کار همکاران ایتالیایی بود. امری که در ایران به عنوان پاشنه آشیل تداوم تجربه ها، برای شناخت، بهره برداری و نظریه پردازی در هر امری عمل می کند.

تعبیر از فرهنگ اقتصادی نیز در ایتالیا به نظر می رسید بیشتر سرمایه گذاری در مرمت و احیای بناها به منظور حفظ این مجموعه ها و در عین حال گسترش توریسم و درآمد اقتصادی در کل است. تعبیری که ما به ویژه در مجموعه های عمومی با تخریب بناهای تاریخی و جایگزین آن با بناهای بی ارزش چند طبقه دچار مشکل نابخردی اقتصادی در جهت بهره برداری منابع میراثی هستیم. اینجا هنوز اقتصاد فرهنگی به معنای خدمت فرهنگ به اقتصاد است و نه بالعکس. تازه امروز بحث های متأخر اقتصاد فرهنگی مدعی اند که کل شهر میراث است و آدم ها در طول زمان واجد تجربه زیسته ای هستند که همهٔ کنشگران شهر در آن دخیل بوده اند. از همین رو شهر واجد معنای مشترک برای ساکنانش است و از این رو اقتصاد در خدمت فرهنگ و زندگی شهر قرار می گیرد نه بالعکس. البته در آنجا هم نمونه های قابل توجهی از عدم توجه به این میراث به صورت خیابان کشی موسولینی در بافت تاریخی رم بیننده ایرانی را به تأمل وا می دارد که این برداشت از سنت و مدرنیته و اعمال تغییرات از بالا چقدر می تواند خام و نتایج غیر مترقبه به بار آورد. همان گونه که احداث خیابان های جدید در بافت های تاریخ موجب سلاخی ارتباطات در این بافت ها در میهن خودمان شده است.

سمت راست عکس بنای یادبود پادشاه که اواخر 1800 اوایل1900 ساخته شده،سمت چپ ترکیبی از رم امپراتوری و رم قرون وسطی با محله های کوچک که الان وجود ندارند. سال1925 طرح خیابان سازی شروع می شود.

عکس از: معمارنت

سادگی در لباس و خانه و ماشین های کوچک در همین دیدار کوتاه تأمل برانگیز بود. همچنان که کیفیت اجراهای ساختمانی در شهر از مرمت ها و سنگفرش و جدول و آسفالت و پل و ... که حکایت از میراث در جریان ساختمانی در ایتالیاست.

عکس از: لیلا عراقیان

همانگونه که سیستم حمل و نقل عمومی، هوای تمیز و فضاهای سبز مناسب **سرزندگی شهری در روز و شب،** فضاهای مناسب شهری و حضور مردم در کنار گردشگران نیز از جذابیت های رم است.
فواره ها، مجسمه ها، آب نماها و ... همه به ارتقای کیفی فضاهای شهری در مقیاس محله تا شهر یاری رسانده اند.

عکس از: معمارنت

عکس از: معمارنت

عکس از: معمارنت

عکس از: معمارنت

عکس از: معمارنت

عکس از: معمارنت

عکس از: معمارنت

عکس از: معمارنت

عکس از: معمارنت

عکس از: معمارنت

انجمن فرهنگی رم و انجمن معماران ایرانی مقیم رم دو تشکل ایرانی در رم بود که در دل خود آبیاری نهال رابطه است برای هموطنانی که سال هاست در رم زندگی می کنند.

در هواپیما نشسته ام در راه بازگشت به عکس مجموعه چهار مجسمه برنینی در میدان Nanona با احترام می نگرم و در این اندیشه که چرا او که چهار رودخانه جهان یعنی نیل، دانوب، گنگ و ریولاپلا را به زیبایی اعجاب برانگیز در میدانی سامان داده، نوادگانش در یک فرودگاه عریض و طویل قادر به برنامه ریزی دقیق نیستند و باز یاد شعر شاملو می افتم که سفر کوتاه بود اما هیچ کم نداشت.

عکس از: معمارنت

عکس از: شهاب میرزایی

عکس از: حسین کتولی

عکس از: حامد عبائیان

عکس از: داوود اسداله وش

عکس از: سعید میرحسینی

عکس از: امیر انوشفر

عکس از : حبیبه مجدآبادی

عکس از: سیاوش یزدان مهر